

Arov in Zman.

(Narodna pripovedka.)

Spisal Janez Terdina.

(Dalje.)

Pa veliko veči sovražnik od Kabdala pripravi vender v kratkem naj hujše nadlege kristjanom. Zmanjkalo jim je namreč živeže in glad jih začne gruditi. Al božja previdnost jim vender tudi zdaj pripomoček na roke dá. Dva hlapca sta na dvorišu svoj zadnji del pšena kuhala. Nad njimi visi drog, kjer so repni olupki obešeni. Pripeti se, da en olupki doli ravno v lonec pade. Ko je jed skuhana, vidita hlapca, da pripomoček porabi. Ker je bilo repnih olupkov zelo veliko v gradu, je bilo tedaj za dolgo posadki pomagano. Ravno s tem so kmalo ljudje tudi po deželi živiti jeli, ker se druge hrane večidel Turki pokončali. O veliki noči že niso ljudje nobenih jedil razun olupkov imeli. Rekli so jim tedaj aleluja, ki še zdaj pri vsakem kmečkem gospodarju vsaj na Krajnskem o veliki noči na mizo pridejo.

Vernimo se k ljubeznjivi turški deklici. Kar je Arov šotor zapustil je imela Ilka pač žalostne dni. Gnalo jo je, pa ni vedila, kam; njeno serce je hrepenelo, al brez nade, da bi se kdaj hrepenenje pogasilo. Kak čudna je vender razmera človeških občutkov! Čista, na poštenost in blagost ne pa na mišljivo vnanost vtemeljena ljubezen, je brez dvombe nar slajši nebeski dar, pa vselej je tej neskončni sladkosti tudi neskončna grenkost primešana. Slasti je moralo to pri občutljivi, žarnomiselnih Ilki toliko bolj biti, ker je Zman dan na dan bolj Alita nadlegoval, mu jo v zakon dati. Za odreči ni bilo; pa za dovoliti tudi ne, ker bi bil oče srečo lastnega otroka razderl, če ravno mu še ni znan ogenj njenega serca bil. Snubec se zadnjič, očeta prositi, naveljiča in gre rajši k vojskovodju Kabdala, da bi on s svojo besedo to reč dognal. Navada ni pri Turkih, da bi čez hčer kdo drugi kot oče al njegov namestnik oblast imel, pa v vojski so tudi navada opuste če ima opuščanje hasen prinesti. Kabdala ne prisodi Ilke Zmanu, pa tistim jo prisodi,

ki bi kako umetnost najdl, da bi se Homec podal. Tudi to je snubcu vseč; ker bi se zamoglo pri tem razun Ilke tudi velika čast in slava pridobiti. Vedil je pa, da se nihče drug; za deklico ne poganja in da se torej nihče drugi u kako nevarnost ne bo podal. U kratkem je njegov naklep storjen. On pokliče trumo, ki jo je on veleval, skupej, jej da povelje in molk zapovē zastran vsega, kar bi v obziru njegovega namena storila. Kmalo nastane veliko upitje po turškem stanišu. Vse vre skup, kaj da bi pomenilo in nihče se ne more dovolj čuditi, ko vidi. Po ulicah tabra je Zman dirjal, za njim je pa njegova truma z velikim hrupom derla. Teciije in sledenje se tudi pri vodi ni ustavilo, marveč terpi tudi po višavi gori io pride do homškega grada. „Pobijete ga! pobijte izdajavca, vskoka!“ je druhal sledivcov gromela. Posadka je to celo prigodbo vidila in berž spozná, da je moral Zman v kakšni prepri s samim Kabdalom priti, da ga zato vloviti in umoriti hoče. Ta priloznost se Ostervaru zelo pripravna zdi, naj večega junaka Turkov na svojo stran spraviti in si ga poprijazniti. Hitro reče Zmanu vrata odpreti in ga notri peljati. Na preganjavce pa pošlje trumo vojsakov, ki Turke kmalo odtirajo in po griču doli zapodē.

Ko je preganjani u zavetju, ga objamejo trume kristjanov, ki ga radovedno zastran te dogodbe poprašujejo. Proti Ostervaru obrnjen začne Kabdala tožiti in prepovedovati, da so Turki neizrečeno nevoljni, da tak dolgo že Homec obsedajo. To nevoljo kerviloku naznaniti, je armada njega zvolila. Ko Kabdalu povē, da naj se volji vojsakov, tabor popustiti vda, ga reče on pri tej priči popasti. Pa naglo švigne iz šotora med rajdami turških stanov na ravnost proti Homecu, ker je vedil, da je zanaprej le tu njegovo zavetje in stanovanje. O tem mnenju se ni prekanil. Posadka ga je preganjavcov rešila. Nasproti bo pa tudi na vse skusil in storil, da jej pomaga in njene in njegove sovražnike v zgubo in škodo pripravi.

To pripovedovanje se zelo verjetno zdi, za-

kaj okoljsine so resnične; da so se Turki oblege naveličali, je bilo gotovo, ker je njih narava le za berzen napad, pa nikakor za počasne opravila vstvarjena. Z drugimi vred verjame tudi Ostervar in z velikim veseljem Zmana med svoje vojsake vzame. Ker je bil njegov pogum vsim od prvega do zadnjega znan, je koj njegova prva stopnja - stopnja častnika. Pa vskok poverne tudi počastenje z deli, nad katerimi se vrag in prijatelj vzameta. Zdelo se je, da je zdaj sreča Turke popolnoma zapustila. Kjer so se pokazali, so bili pobiti in če jih je bilo ravno dostikrat petkrat več, so vender pobegnuli, ko so majhno trumo brambovcov in na njenem čelu Zmana zagledali. Vsaki dan se kristjanom z zmago konča, pa z dobičkom zastav in sovražnih topov. Škoda, ki jo Kabdala terpi, je grosovitna in le čudno se posadki zdi, da vender ne odjenja, marveč z enako terdovratnostjo vojaške naprave doversuje. Pa prepričana je, da bo u kratkem omagati moral, ako bo tudi za naprej vse tako po godu in sreči kakor do zdaj šlo. Da se bo pa to zgodilo, se je upati smelo. Arov in Zman sta če dalje hujše pritiskala. Da se bo njunemu ognju scasoma ovira vkloniti morala, je bilo brez dvombe gotovo.

Nepričakovana nesreča pa nade posadke preženo in njeno krepost za nekoliko časa omami. Ta nesreča je bila nagla smert Ostervara. Ta slovenski junak je bil že sicer star, pa duh njegov je bil še iskren, mlad in pogumen. Ostervar je vse okoljsine naglo prevdaril in se po njih ravnal. Da se je po primeri majhen grad Homec tak sereno in tak dolgo branil, je bilo delo njegovo previdnosti in predene glave. Bil je sicer zlahnega stanu, pa ljudomilo serce mu je tudi ljubezen kmetov pridobilo. Vse ga je kot očeta ljubilo; vse je tedaj o njegovem hitrem poginu prepapadeno in ostrašeno. Še popolnoma zdrav se je z Zmanom k malici vsedel. Po jedi pa čne bolchati se vleže in preden se mrak dol in log počerni, je bil zadnji zdihljaj izustil in svojo trumo zapustil.

(Dalje sledi.)

Odgovorni vrednik: Dragotin Melcer. — Založnik in tiskar Jožef Blaznik.

Vradni list št. 86.

Št. 9791.

Oznanilo.

(219.) c 3

28. avgusta 1851 je Franc Petkovšek, 10 let star fant svojim staršem, ki v Zaplani pod št. 39 stanujejo, ušel, da se ne ve kam.

Ti fant je majhine čokaste postave, ima rujave lase in širok pravilni obraz; ko je ušel je imel navadni okrogli kmetiški klobuk črne barve, černo suktno jopo brez telovnika, rudečo sviljeno črtasto ruto krog vrata, dolge hlače iz plavoštrafastega suknja in skornje, ki so mu bile nekoliko prevelike.

Razun ravno imenovanih reči je fant tudi črne platnene in plave suktnene hlače in rumeno pavolnato ruto za vrat saboj vzel.

Ker se je Ljubljansko, Krajnsko, Kamniško in Trebniško okrajno poglavarstvo zastonj trudilo zvediti, kam da je fant Franc Petkovšek prišel, da bi se bil zamogel svojim staršem v Zaplano izročiti, prosim gospode duhovnike in občinske predstojnike in tudi vse druge gospode in prebivavce krajnske kronovine, mi pred kot je mogoče naznaniti, kje da živi zgorej popisani fant, da bom zamogel staršem, ki že tri mesece po njem žalujejo, naznaniti, da ponj pojdejo.

C. k. okrajni poglavar.

Ljubljana 29. novembra 1851.

Št. 9747.

Oznanilo.

(218.) c 2

Po smerti okrajne babice Marie Lukanovi v fari Stranje, se ta stopnja, s katero je na leto 20. goldinarjev plačila združenega, ki se iz okrajne denarnice v Kamniku plačuje, s pristavkom razpiše, da naj tiste, ki se za to stopnjo oglase, svoje prošnje s priloženim kerstnim in ubožnim listom, z pričalom lepega zadržanja in z šolskimi spričali in diplomom za babice do konca mesca decembra t. l. pri tem c. k. okrajnem poglavarstvu vložijo.

C. k. okrajno poglavarstvo.

Kamnik 5. decembra 1851.

Št. 3616.

Oznanilo.

(217.) c 3

Podpisano c. k. poštno vodstvo s tem sploh naznani, de za novo popravo za poštne vozove potrebnih sedlarskih, kovaških, kolarskih, klamfarskih in steklarskih del javno dražbo na poti pisemskih ponudb pod sledečimi pogoji vpelje:

1. Prepuste se zadevajoče dela proti pogodbi na tri leta, in proti vložitvi 10 percentov kavcije letnega zaslužka, ki se zamore v gotovini ali zastavi vložiti. Odmerjena je kavcija
  - a) za sedlarsko delo na štir sto goldinarjev konvencijnega denarja,
  - b) za kovaško delo na dve sto in štirideset goldinarjev konvencijnega denarja,
  - c) za kolarsko delo na sto in petdeset goldinarjev konvencijnega denarja,
  - d) za klamfarsko delo na pet in dvajset goldinarjev konvencijnega denarja, in
  - e) za steklarsko delo na dvajset goldinarjev konvencijnega denarja.
2. Zadevajoči pogodbinici načerti, ki zapopadejo odrajtvalne pogoje, kakor tudi dobo, v kateri se odrajtvala pričenejo, in cenitne tarife, ki so podlaga ponudbine dražbe, za posamesna dela, se zamorejo vsak dan med vradnimi urami v pisarnici podpisanega c. k. poštne vodstva pregledati.
3. Povračila za dela se bodo odrajtovala pri tukajšni c. k. poštni denarnici po preteku vsacih vladnih kvater, po prestresu zadevajočih kont od tukajšnjega c. k. računskega vodstva proti pobotnem listu na rednem koliku.
4. Odrajtvalo zgorej imenovanih del se tistemu pripusti, ki naj boljše obljubo stori, t. j. ki naj manj percentov tirja od naj viših v tarifu naznanjenih percentov, se ve da mora biti tudi zmožen in v obertnui najden, in da mora tudi dovolj pripomočkov imeti, dela zversiti.
5. Ponudba mora tedaj zapopasti razun predmeta ponudbe ime in stanovanja ponud-

nika, zmožnost obertnika in pripomočke za delo, potem tirjatev percentov, in treba je sicer gotov znesek naravnost s čerkami zaznamovati.

6. Take ponudbe na postavnem koliku pisane se imajo do 20. decembra 1851 pri tem c. k. poštne vodstvu vložiti, ker se na pozneje ali na nenatanjko izrečene ne more gledati.
7. Preden se ponudba stori, se ima pri tukajšni poštni denarnici v gotovem denarju ali v avstrijskih deržavnih papirjih vadium vložiti, kolikor zneske kavcija, in vložitni list se imenovanj denarnici ali z ponudbo vred ali posebej izročiti.
8. Došle ponudbe bodo za to odločena komisija 21. decembra t. l. dopoldne razpečatila.
9. Vsaka ponudba ima po izročitvi za ponudnika nerazvezljivo moč, vradnja se pa še le tiktat zaveže, ko podpisano poštne vodstvo ponudbo sprejme.
10. Po razsodbi, ko čas konkursa preteče in naj dalj čez osem dni po tej dobi se bodo tistim ponudnikom, katerih ponudbe niso sprejete bile, vložni listi nazaj poslali, da bodo z njih vložitvo vadiume nazaj dobili, vadiumi tistih pa, katerih ponudba je bila sprejeta, ostanejo za kavcijo, se vendar še pozneje zamorejo za zastavo zamenjati.
11. Po sprejetih ponudbah se s ponudniki koj pogodba sklene, kateri imajo za redni kolik skerbeti.
12. Poslednjič se še pristavi, de se tistim, s katerimi se pogodba sklene, denar nikdar ne bude za delo na roko dajal.

C. k. poštne vodstvo.

Ljubljana 20. novembra 1851.

Hoffmann s. r.